

14

PRVI SLOVENSKI GLASBENI FESTIVAL
V LJUBLJANI OB PROSLAVI
60LETNICE GLASBENE MATICE LJUBLJANSKE

V SOBOTO, DNE 14. MAJA 1932

SIMFONIČNI IN ZBOROVSKO
INSTRUMENTALNI
KONCERT
GLASBENE MATICE

UNIONSKA DVORANA
ZAČETEK TOČNO OB 20. URI

S P O R E D I Z V A J A J O :

GJUNGJENAC-GAVELLA ZLATA (SOPRAN)

GOSTIČ JOSIP (TENOR)

MEŠANI ZBOR GLASBENE MATICE

OPERNI ORKESTER, POMNOŽEN S

ČLANI ORKESTRALNEGA DRUŠTVA

IN KONSERVATORISTI

Dirigent: ravnatelj Mirko Polič

Simfonijo v enem stavku dirigira avtor

S P O R E D

Bravničar Matija: Slavicus hymnus. Svečana predigra.

Škerjanc Lucijan Marija: Simfonija v enem stavku.

Premrl Stanko: Iz cikla Sionskih pesmi.

Kogoj Marij: Chopiniana. (Iz suite: „Če se pleše“.)

Bravničar Matija: Slovenska plesna burleska.

Osterc Slavko: Iz suite.

Škerjanc Lucijan Marija: Slovenska uvertura.

O D M O R.

Adamič Emil: Dve legendi za ženski zbor s spremljevanjem orkestra.

Lajovic Anton: Psalm 41 in 42 za tenor solo, mešani zbor in orkester.

Matija Bravničar: Slavicus hymnus

svečana predigra, napisana o priliki razpisa Filharmonične družbe ter nagrajena obenem s Škerjančevo „Slovensko uverturo“. Podlaga za to predigro je Trubarjev koral istega imena. Tekst korala „Jezus je od smrti vstal“ je še iz predreformacijske dobe (l. 1440.). Na ta tekst je zložil Trubar v narodnem duhu napev, katerega je našel Matej Hubad v Nemčiji (Tübingen). Priobčil ga je v Trubarjevem zborniku. Svečana predigra je zložena v obliki passacaglie; v allegro-stavku se vrstijo variacije teme. Po reprizi teme nastopi coda, katera prinaša koral v celoti. Kontrapunktiran je z elementi prejšnjih variacij. Skladba je pisana v arhaičnem nastrojenju in slogu absolutne glasbe. Na čelu skladbe je sledeča posvetitev:

Ta koral je napisal oče naše knjige Primož Trubar,
našel ga je v Nemčiji in notiral oče naše pesmi Matej Hubad
in njemu posvečam to skladbo.

Matija Bravničar.

Jezus je od smerti vstal,
Inu je cillu dokonal,
Kar je Bug nemu naloshil
Steim je spet verne oshivil,
Alleluia.

L. M. Škerjanc: Simfonija v enem stavku

Komponirana spomladi leta 1931. Zgrajena v sonatni, razširjeni obliki, lirične, živahne vsebine. Začetni glavni motiv v oboi preide kasneje v ostala pihala, bukoličnega značaja. Lirični, spevni stranski tema je v godalih mestoma kanonično izpeljan. V nadaljnjem nastopijo kombinacije obeh tem, ki kulminirajo proti koncu izpeljave, nakar začne fagot (po generalni pavzi) nov tematičen material, docela drugega, umerjenega značaja, nakar prinese trobenta mehko, lirično, mirno melodijo, ki prevede izpeljavo v reprizo in ki se oglasi znova koncem reprize. Delo izzveni neodločno, prelivajoče se in valujoče. Temeljni značaj je živahna veselost, brez problemov. V instrumentaciji zaradi tega prevladujejo pihala, ki jim na liričnih mestih kontrastirajo godala.

Stanko Premrl: Sionski spevi

(Silvin Sardenko)

Ciklus Sionskih pesmi obsega sedem skladb za sopran solo in orkester. Na koncertu se zaradi obsežnosti sporeda izvajajo le 2., 6. in 7. spev. Sionske pesmi so najnovejše delo Stanka Premrla, napisane za 60letnico Glasbene Matice.

Ciklus je nastal na poezije Silvina Sardenka, ki izražajo žalost, radost in slavo Marije Božje Matere. Drugi spev izliva strah in trepet žalostne Matere pred bližnjim trpljenjem njenega Sina; šesti razglša radost Marijinega srca nad Zveličarjevim vstajenjem; sedmi, ki je s prejšnjim glasbeno zvezan, poveljuje Sina in Mater, ki sta kakor sonce in zarja po bogastvu svoje luči, lepote in ljubezni ožarila in posvetila vse stvarstvo in človeštvo.

Mesec bled čez Sion gre

Mesec bled čez Sion gre,
zvezdam njih oči so kalne,
pa bi srce ranjeno
skrivalo besede žalne!
Duša, pojdi v dom Njegov!
Iz prečistih kot zefir
pij oči nebeški mir,
pij in vrni se domov!

Raduj se, Sion moj, raduj

Raduj se, Sion moj, raduj!
Kot jagnje, Hermon, poskakuj!
Getzemani, moj dragi vrt,
z obraza vrzi žalni prt!
Gospod živi!
Iz lastne on je vstal moči.

Visoke, snežene strmine

Visoke, snežene strmine,
poveljujte nevenljivo
lilijo dolinsko.
Globoke zelene doline,
poveljujte jo!
Ljubeča srca v človeškem morju
poveljujte neminljivo
ljubezen serafinsko,

goreča solnca na širnem obzorju,
poveljujte jo!
Objokovani tožni domovi,
poveljujte sinovsko
in srce materinsko;
objokovani rožni grobovi,
poveljujte Gospoda,
poveljujte Marijo!

Marij Kogoj: Chopiniana

iz suite „Če se pleše“, v kateri je predstojeca poleg začetnega „foxtrotta“ in sklepnega „tanga“ srednja točka. „Chopiniana“ je plesna točka valse-lentnega značaja, ki je, kakor že pove naslov, nastala pod vplivom Chopinove glasbe, ter je nekaj starejšega datuma od ostalih dveh. Cela suita je koncipirana kot doživetje mladega študenta (prvotni naslov: „Studentesca“) na prvem plesu.

Matija Bravničar: Slovenska plesna burleska

je poskus koncertne obdelave naše folklore. Vsekakor zanimiv poskus, ki poleg raznih motivov, samostojno koncipiranih v narodnem duhu, obdeluje motivično snov znane pesmi „Regiment po cesti gre“. Dobro zgrajena skladba, ki je še posebno srečno instrumentirana, je zbudila pri prvem izvajanju veliko zanimanje.

Slavko Osterc: Iz suite

Osterčeva suite v petih delih, ki jo je napisal leta 1929., spada brezdvomno med njegove najbolj uspele skladbe. Četrti stavek („Religioso“) je napisan za sam godalni orkester ter poudarja resnobno razpoloženje. Ž njim kontrastira živahni peti stavek („Presto“), ki razpreda svoj ritmično pregnantni in zanimivi tematični material v obliki fuge. V tem stavku uporablja skladatelj celoten orkester, ki se povzpenja tudi zvočno do mogočnih viškov.

L. M. Škerjanc: Slovenska uvertura

Napisana marca 1932. na zaprosila Filharmonične družbe in nagrajena obenem z Bravničarjevim „Slavicus hymnus“. Pečasen uvod prinaša glavni tema (posnet po narodni pesmi „Kje so tiste stezice“) v trobilih in kratko izpeljavo te teme. Takoj nato se priključi allegro, ki je zgrajen na zadnjih dveh notah glavne teme. Med allegrom se trikrat oglasijo prvi toni narodne pesmi (v trobenti), ki nato spet preidejo v vodilni motiv allegro-stavka. Proti koncu preide allegro spet v uvodni maestoso ter prinaša glavni tema, to pot v celoti, t. j. eno kitico narodne pesmi. Kratek zaključek uporablja tematični material teme in konča s slavnostno fantaro v trobentah.

Emil Adamič: Marija reši duše

(Narodna legenda)

Zvezde mi svetijo do polnoči,
do zore, do belega dne,
do zlatega solnca, do usmiljenega Jezusa.
Je Marija šetala
in prišla do vrat pekla,
dušice vse pritekly so,
za krilo se njeno prijely so,
in vse je Marija peljala v sveto nebo.

Samo ena je ostala,
ona silno je kričala:
usmili se me, Marija,
Mati božja, nebeška!
Kako bi se te usmilila,
ker si velika grešnica,
očeta, mater si utopila,
sestrico, brata si umorila.

Emil Adamič: Jezus mašuje

(Narodna legenda)

Bela cerkev, zraven steza, trije angeli na stezi.	same orgle zabučale, in zvonovi zazvonili.
Prvi pravi: „Kaj je tamkaj? Mrtvo vidim tam telo človeško!“	Jezus sam je mašo bral, sveti Peter mu je služil.
Drugi pravi: „Romar božji je umrl na poti v cerkev.“	Je Marija stopila k mizi, sam jo sin njen je obhajal.
Tretji pravi: „Dvignimo ga in nesimo v belo cerkev.“	So zvonovi zastajali, orgle same zamolčale,
Sama vrata se odprla, same sveče se užgale,	sveče same ugasnile, vrata sama se zaprla.

Anton Lajovic: Psalm

(Koprnenje prognanca po hiši Božji)

Kot jelen hlepi po vodi studeni,
po Tebi le žeja mi duša o Bog!
Medli in mre duša mi sredi nadlog,
le Ti življenju si vir zaželjeni!

Kdaj pridem še tje pred obličje Gospoda?
Solze samo kruh so mi dan in noč:
„A kje je Tvoj Bog, ki daje pomoč?“
Vprašuje me tolpa sovražnega roda.

Kako pretresa mi dušo prežalno,
ko pota spominjam v Gospodov se hram,
kako sem s slavnimi pesmami tam
veličal Gospoda z množico hvalno.

Kaj duša vedno še žaluješ?
Kaj mi brezupno omedluješ?
V Boga zaupaj pomočnika!
Še pride čas, da povzdiguješ
obraz prijaznega rešnika!

Spomini, Bog, so mi dušo potrli
na Hermon, sredi Jordanskih bregov,
kjer brezdni si kličejo z glasom slapov;
valovi voda pa so name pridrli.

Gospodova milost je meni po dnevi;
po noči pa pesmi se v srcu bude,
polnočne molitve k Bogu mi kipe.
In pravim Gospodu: Kaj zabiš me v revii?

Sovražnik me stiska, in hodim užaljen;
moči mi gino vsled stisk in nadlog,
moj vrag se mi roga: Kje je tvoj Bog?
Tako sem od Tvoje pomoči oddaljen!

Kaj duša vedno še žaluješ?
Kaj mi brezupno omedluješ?
V Boga zaupaj pomočnika!
Še pride čas, da povzdiguješ
obraz prijaznega rešnika!

Bog sodi pravico, bodi pomočen,
odreši trdega me rodu;
iz rok me krivičnemu otmi možu.
Zakaj me zavračaš? Saj Ti si mogočen!

Naj spet k altarjem Gospodnjim hodim,
kjer radost je moja, kjer Bog je moj;
naj hvali ga pesem in harpa mu poj,
in jaz naj slavilno množico vodim.

Kaj duša vedno še žaluješ?
Kaj mi brezupno omedluješ?
V Boga zaupaj pomočnika!
Še pride čas, da povzdiguješ
obraz prijaznega rešnika!

St I + Bno E / 1932

2015/2309/6